

ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ НА ІНТЕРАКТИВНИХ УРОКАХ БІОЛОГІЇ

Більшість учителів і науковців у цілому світі погоджуються з тим, що в теперішній час треба переходити від «передачі знань» до «навчання жити». Але при цьому, треба мати на увазі й те, що ми прагнемо навчити дітей жити за умов демократичного суспільства [3, с. 12].

Розв'язання цього завдання безпосередньо пов'язане з основним змістом і наповненням шкільного життя – з навчально-виховним процесом. Навчати демократії не можна окремо, а лише за умови, що таке навчання здійснюють на уроках вчителі шляхом застосування відповідних підходів. Один із таких підходів – апробований, цікавий, творчий – ми й пропонуємо вашій увазі. Це – інтерактивне навчання [2, с. 7].

Розглядаючи інтерактивні технології навчання як інноваційні, треба пам'ятати, що будь-яка педагогічна технологія буде мертвою, якщо реальні люди, не розглядатимуть її як цілісну систему в єдності її компонентів і взаємозв'язків. Розроблена й описана технологія – це одне, а реалізація її на уроці – зовсім інше, адже вона несе відбиток особистості, ментальності, інтелекту конкретного вчителя. Тому з переліку найскладніших проблем, з якими стикається процес демократизації та реформування освіти, найсерйознішою є підготовка вчителів.

Методики розвитку критичного мислення – це спільний проект освітян з усього світу. Мета такої співпраці – впровадження в педагогічну практику навчальних методів, що розвивають критичне мислення учнів. Оскільки світ стає все складнішим, молодь як ніколи раніше потребує вміння розв'язувати складні проблеми, критично ставитися до обставин, порівнювати альтернативні точки зору та приймати зважені рішення. Здатність мислити критично є навичкою, яку треба формувати послідовно, розвивати в процесі навчання та виховання учнів.

Теорія розвитку критичного мислення учнів базується на твердому переконанні в тому, що будь-яка людина здатна критично усвідомлювати реальність свого особистого й соціального життя, виявляючи його протиріччя, перетворювати цю реальність шляхом практичних дій. Поняття «пробудження свідомості» означає всезростаюче об'єктивне та критичне усвідомлення реальності, яка оточує нас, з метою її зміни [1, с. 8].

Критичне мислення – це складний процес, що починається із залучення інформації, її критичного осмислення і закінчується прийняттям обґрунтованих рішень.

Критичне мислення – це:

- уміння урівноважувати у своїй свідомості різні точки зору;
- уміння піддавати ідею м'якому скепсису;
- поєднання активного та інтерактивного процесу;

- уміння отримувати інформацію з різних джерел;
- перевірка ідей на можливість їх використання;
- моделювання систем доказів на користь різних точок зору;
- переоцінка інформації;
- здатність самостійно знаходити інформацію, переробляти її, приймати самостійні рішення.

Список використаних джерел:

1. Кравченко Н. А. Критична освіта як основа педагогічної концепції Паула Фрейре // Відкритий урок. – 2002. – № 1–2.
2. Шулдик В. І. Інтерактивний урок біології: теорія, практика, досвід. – Умань : Алмі, 2004. – 238 с.
3. Шулдик В. І., Чудаєва Н. В., Шулдик Г. О. Сучасні освітні технології на заняттях з біології : навч.-метод. посібник. – Умань : ПП Жовтий, 2011. – 285 с.